

Nieuwsbrief nummer 69

November 2006

Gebruik Nedap stemmachines

Deze nieuwsbrief bevat nadere informatie van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) met betrekking tot het gebruik van de Nedap stemmachines bij de komende verkiezingen van de Tweede Kamer op 22 november 2006.

Voor wie is deze nieuwsbrief bedoeld?

Deze nieuwsbrief is specifiek bedoeld voor alle gemeenten die bij de verkiezingen van 22 november a.s. gebruik maken van de stemmachines van Nedap. Het gaat daarbij om de gemeenten die al beschikken over de Nedap stemmachines én de gemeenten die, vanwege de schorsing van de goedkeuring van de Sdu stemmachine, bij de komende verkiezingen ook gebruik gaan maken van Nedap stemmachines.

Stand van zaken omtrent Nedap stemmachines

Fabrikant Nedap controleert momenteel alle stemmachines. Deze operatie verloopt voorspoedig en is uiterlijk op 10 november 2006 gereed.

Bij deze controle wordt de chip van de machine vervangen en wordt een verzegeling aangebracht. Met behulp van de verzegeling kan gecontroleerd worden of iemand zich toegang tot de interne delen van de stemmachine heeft willen verschaffen, bijvoorbeeld met als doel de werking van de stemmachine te beïnvloeden.

U krijgt beeldmateriaal en een toelichting zodat u en de leden van het stembureau de verzegeling kunnen controleren. Daarnaast bevat een circulaire die u nog ontvangt, instructies voor u en het stembureau over hoe er gehandeld moet worden wanneer er een vermoeden is van manipulatie van de verzegeling. Over de inrichting van dit proces vindt vanuit BZK nog overleg plaats met diverse partijen, waaronder de NVVB en het NFI (Nederlands Forensisch Instituut).

Diakritische tekens niet op display

Voor de komende verkiezingen zullen op het display van de Nedap stemmachines geen diakritische tekens (zoals de Ç, ö en ü in de naam Çörüz) te zien zijn. Over dit onderwerp heeft de Kiesraad advies uitgebracht. Dat advies treft u ter informatie als bijlage aan. De reeds genoemde circulaire, die u nog ontvangt, gaat verder op dit onderwerp in.

Fysieke beveiliging van stemmachines

Op 17 november 2006 heeft elke gemeente, in de vorm van een NVVB/BZK nieuwsbrief een aantal vragen ontvangen over de fysieke beveiliging van stemmachines bij het transport en de opslag ervan. Inmiddels hebben ruim 350 gemeenten de vragenlijst beantwoord. Indien vanuit uw gemeente nog geen ingevulde vragenlijst is ingeleverd, wordt u verzocht dat alsnog te doen.

Momenteel wordt een aantal gemeenten gevisiteerd om ter plekke na te gaan hoe de beveiliging van stemmachines in de praktijk is ingericht. Tot op heden (6 november 2006) zijn 19 gemeenten bezocht; in de periode tot 15 november 2006 worden nog 23 andere gemeenten gevisiteerd.

Steekproefsgewijze controle achteraf

Met de Tweede Kamer is afgesproken dat onmiddellijk na sluiting van de stemming een steekproefsgewijze controle plaatsvindt van Nedap machines die tijdens de verkiezing zijn gebruikt. De steekproef zal naar verwachting een omvang hebben van circa 600 machines. Op dit moment wordt nog onderzocht hoe de steekproef bepaald zal worden. Zodra dit onderzoek is afgerond, ontvangt u daarvan bericht. Vanzelfsprekend vindt over de uitvoering van de steekproef overleg plaats met de NVVB én met de gemeenten waar de controle plaats zullen gaan vinden.

Circulaire

Een aantal van de bovenstaande onderwerpen wordt nader uitgewerkt in instructies voor het stembureau en/of de burgemeester. Deze circulaire wordt, na afstemming met de NVVB, uiterlijk begin volgende week vanuit het ministerie van BZK aan alle gemeenten verzonden.

Verdere informatie voor gemeenten met Nedap stemmachines

Indien u nog vragen mocht hebben over de bovenstaande punten ten aanzien van de Nedap stemmachines, kunt u daarover vragen stellen aan het ministerie van BZK. Hiervoor is het mailadres stemmachines@minbzk.nl beschikbaar en het telefoonnummer 070 – 426 84 89.

Tenslotte is de in de vorige nieuwsbrief aangekondigde website ook actief geworden:

www.minbzk.nl/nedapstemmachines

Om toegang tot deze website te krijgen, dient u een login (nedap2006) en een wachtwoord (NedapCZW12bzk!) te gebruiken. De website zal steeds worden aangevuld met de meest actuele informatie voor de gemeenten die stemmachines van Nedap gebruiken.

Aan de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en
Koninkrijksrelaties

Onderwerp
Vermelding van diakritische tekens op
stemmachine

In reactie op uw verzoek van 30 oktober jl. advies uit te brengen over de wijze van vermelding van kandidaten en aanduidingen van politieke partijen in het scherm van de stemmachines van Nedap, bericht ik u als volgt.

U schetst een probleem met de vermelding van diakritische tekens in het scherm van de stemmachine, te weten dat door deze vermelding de betreffende machines een specifiek geluid afgeven, waardoor achterhaald kan worden op welke partij en welke kandidaat een kiezer heeft gestemd. U stelt voor dit probleem op te lossen door de vermelding van diakritische tekens te beperken tot het stemvel, en deze vermelding achterwege te laten in het scherm van de machine.

De Kiesraad is met u van oordeel dat het stemgeheim zwaar weegt. Het is naar het oordeel van de Kiesraad dan ook gewenst dat er maatregelen worden getroffen om tegen te gaan dat de door u beschreven "afluistermogelijkheid" zich daadwerkelijk voordoet.

Uit artikel J 15 jo. artikel H 2 van het Kiesbesluit vloeit voort dat een kandidaat met zijn naam op de stemmachine wordt vermeld. De naam van de kandidaat betekent in dit verband de naam op de wijze waarop de kandidaat – blijkend uit de overlegging van een kopie van een legitimatiebewijs bij de kandidaatstelling – in de GBA is ingeschreven. Een aanduiding van een politieke partij dient op de stemmachine te worden vermeld op de manier zoals die aanduiding is geregistreerd bij het centraal stembureau voor de betreffende verkiezing. Dit laatste vloeit voort uit de regeling van de registratie van aanduidingen van politieke groeperingen, opgenomen in artikel G 1 van de Kieswet.

Het achterwege laten van de vermelding van diakritische tekens staat dus op gespannen voet met de geldende kiesrechtelijke bepalingen op dit punt. De Kiesraad wijst er echter op dat zich hier geen novum voordoet. De eerste generatie stemmachines ondersteunden in het geheel geen diakritische tekens,

Datum
31 oktober 2006

Ons kenmerk
2006-0000353485

Onderdeel
secretariaat Kiesraad

Inlichtingen
mr J. Schipper-Spanninga
T (070) 426 6844
F (070) 426 6000

Uw kenmerk
2006-0000351677

Blad
1 van 2

Aantal bijlagen
0

Bezoekadres
Herengracht 21
2511 EG Den Haag

Postadres
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Internetadres
www.kiesraad.nl

Datum
31 oktober 2006

Ons kenmerk
2006-0000353485

Onderdeel
secretariaat Kiesraad

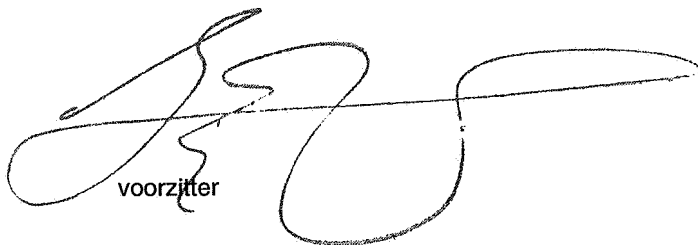
Blad
2 van 2

terwijl de huidige stemmachines slechts een beperkt aantal diakritische tekens ondersteunen. Ook in het recente verleden zijn de relevante bepalingen dus niet altijd strikt in acht genomen.

Relevant is verder natuurlijk dat de kandidaten en de aanduidingen van de politieke partijen op het stemvel wel mét diakritische tekens worden vermeld. De Kiesraad meent dan ook dat de kiezer door het achterwege laten van de diakritische tekens in het display niet in verwarring zal worden gebracht, nu het immers om kleine verschillen gaat.

Al met al is de Kiesraad van oordeel dat, gelet op het belang van de waarborging van het stemgeheim en gelet op de praktijk van vermelding van diakritische tekens in het (recente) verleden, de door u gekozen oplossing onder de huidige omstandigheden acceptabel is.

H.R.B.M. Kummeling,

voorzitter

J. Schipper-Spanninga,

secretaris-directeur